

significant emphasis on the coverage of the quality of the urban environment and to a lesser extent focused on the indication of economic progress. This is not to say that economic development is not adequately valued in either the European or American indicator systems. Economic progress in them is measured with the help of more integrated statistics - indicators of urban product, for the calculation of which in the cities of developed countries there is a complete information base, employment statistics, competitiveness index, etc.

Literature:

3. On State Forecasting and Elaboration of Programs of Economic and Social Development of Ukraine: Law of Ukraine of 23.03.2000 No. 1602-III. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1602-14> (Last accessed: 17.01.2023).

4. Kalashnikova Kh. Using foreign experience of urban infrastructure management in the cities of Ukraine / Kh. Kalashnikova. Actual problems of economy: scientific economic journal. Kyiv, 2012. № 6 (132). P. 180-185. URL: <http://eco-science.net/archive2012/214--6132.html> (Last accessed: 20.01.2023).

5. Storonyanska I.Z. Strategic priorities of economic development of regions of Ukraine / I.Z. Storonyanska. Regional economy. 2010. № 4. P. 202-204.

6. Kalashnikova Kh. Concept of personnel management of construction enterprises under the conditions of innovative activity based on the awareness of specific features of the industry / Kh Kalashnikova, V. Shcevchenko. New stages of development of modern science in Ukraine and EU countries: monograph / edited by authors. 2nd ed. Riga, Latvia : "Baltija Publishing", 2019. 528 p. (135-155 pp.)
URL: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/MONOGRAFIJ_2020/New_stages_2019-mon.pdf
(Last accessed: 18.01.2023).

ФОРМУВАННЯ НОВОЇ СТРУКТУРИ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ В КОНТЕКСТІ НАЦІОНАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ УКРАЇНИ

З.Д. КАЛІНІЧЕНКО, канд. екон. наук., доцент, доцент кафедри аналітичної економіки та менеджменту
*Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, м. Дніпро,
Україна*

Сьогодні українська держава, як і переважна більшість країн світу, зіштовхнулася з рядом нових викликів соціального, економічного та політичного характеру, які суттєво вплинули на функціонування всіх сфер суспільного життя. Сформовані суспільно-економічні реалії функціонування господарських систем в умовах нарощення різних за природою загроз і ризиків, норми «нової реальності» дають підстави зробити висновок про неспроможність усталених управлінських механізмів забезпечити відповідне до нових умов господарювання.

Велика частка державного сектору в економіці, недосконалість і фрагментарність законодавства щодо розвитку сучасних галузей виробництва, стримують економічне зростання та залучення внутрішніх та зовнішніх інвестицій.

Замість існуючої практики державної підтримки бюджетоформуючих та експортоорієнтованих галузей, а саме вони визначають сировинний характер української економіки, уряд має стимулювати розвиток малого бізнесу, одночасно заохочуючи самозайнятих осіб і підприємців інвестувати у стартапи та реалізацію інноваційних проєктів. Зокрема експерти відзначають, що після закінчення війни можливостей для будь-якого бізнесу буде багато. Важливо, щоб держава орієнтувалась на розвиток шляхом підтримки малого бізнесу.

Повоєнний економічний бум в Україні можливий лише в тому разі, якщо заходи економічної політики держави реалізовуватимуться на основі послідовної стратегії, спрямованої на дерегуляцію економіки та створення сприятливого інвестиційного клімату. Основним пріоритетом такої стратегії має стати зміна бюджетних орієнтирів держави. Тобто, замість переобтяження державного бюджету різного роду соціальними програмами, основний акцент має бути зроблений на фінансуванні оборонних програм та розбудові військово-промислового комплексу[1].

Крім того, бюджетне фінансування слід спрямовувати на гарантування населенню базових медичних (соціальна медицина) та освітніх послуг, а також на підтримку закладів культури.

Натомість вирішення переважної більшості соціальних проблем громадян України має відбуватися в основному за рахунок стимулювання їх самозайнятості, включаючи зменшення податкового навантаження на працю, та впровадження дієвого механізму громадських робіт. Це створить передумови для зростання доходів громадян, зменшення рівня їх безробіття та працевлаштування в легальному секторі економіки, який дає змогу отримати значно вищий рівень соціальних гарантій ніж у тіньовому секторі.

Розбудова ефективної національної політики розглядається як гарантія незалежності держави і виходить із всебічного осмислення шляхів економічного розвитку, які десятиліттями нав'язувалися Україні у вигляді жорстко централізованої системи господарювання колишнього Союзу.

Поставлене першочергове завдання – зробити структурну перебудову ринкового типу, тобто фактично створити власну економічну систему, яка б синтезувала власні історичні здобутки і враховувала досвід розвинутих країн Заходу.

Структурна перебудова може проходити важко, без належного впливу та інвестиційної підтримки виробництв, які б забезпечили нормальний відтворювальний процес у межах національної економіки, спрямованих на забезпечення, зміцнення економічної незалежності держави. Відхід від такої спрямованості може мати досить негативні наслідки, аж до перетворення нашої держави у справжній придаток країн Заходу.

Угода про асоціацію між Україною та ЄС визначає необхідність наближення вітчизняних підходів щодо формування інноваційної політики до європейських. Зокрема, Комісія ЄС багато уваги приділяє інноваційному розвитку регіонів, що втілено у стратегіях смарт-спеціалізації[2]. Вони ґрунтуються на підтримці розвитку унікальних галузей або видів економічної діяльності, що становитимуть спеціалізацію тих чи інших регіонів в рамках

національної економічної системи. Більше того, наявність таких стратегій є однією з умов отримання коштів на фінансування проєктів зі структурних фондів ЄС.

Крім внутрішніх загроз економічній безпеці, слід враховувати наявність політичних, воєнних та економічних зовнішніх загроз і викликів. Стратегічний курс держави на співпрацю з Організацією Північноатлантичного договору потребує забезпечення імплементації та подальшої адаптації Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, інтеграції національної економіки до європейського економічного простору й досягнення Україною відповідності Копенгагенським критеріям членства в ЄС. Україна має розвивати взаємовигідне економічне співробітництво з провідними державами Європи, Азії, Близького Сходу, Африки та Південної Америки.

Соціалізація економіки також має свої особливості, коли система соціальних гарантій, створена за часів панування командно-адміністративної системи, фактично зруйнована, тоді як нова, що випливає з процесу соціалізації капіталу, перебуває в стадії формування, що призвело до соціальної незахищеності широких верств населення. Це в поєднанні з стрімким зниженням життєвого рівня, зростанням рівня безробіття створює величезну соціальну напругу в суспільстві, підриває віру в доцільність і соціальну спрямованість самих перетворень ринкового типу. Важлива регулююча, координуюча та цілеспрямована роль у цих умовах належить державі.

Для України міжнародний трансфер технологій – один із векторів інноваційного розвитку національної економіки, що і викликає активний практичний інтерес до вивчення аспектів міжнародного трансферу технологій, його особливостей та тенденцій розвитку, зокрема у військово-технічній сфері. Так, вітчизняні підприємства оборонно-промислового комплексу володіють значним науково-технічним потенціалом і технологічною базою, що дозволяє розробляти та виробляти сучасні системи озброєння, військову та спеціальну техніку тощо. Проте, для успішного експорту військових технологій підприємств ОПК в Україні необхідно суттєво підвищити якість системи охорони інтелектуальної власності як важливого інструменту міжнародних економічних відносин. Водночас переважна більшість вітчизняних військових технологій не запатентована навіть в Україні. Немає і прикладів отримання іноземних патентів на вітчизняні військові технології, що свідчить про недостатню увагу органів державної влади, керівництва підприємств ОПК та безпосередньо авторів-розробників технологій до патентування та збільшення обсягів експорту військових технологій[3].

Таким чином, однією з головних умов сталого зростання національної економіки та забезпечення ефективної економічної безпеки України є формування й запровадження трансферу технологій. Особливо це стосується військово-технічної сфери, оскільки виробництво зброї та військової техніки в Україні має важливе значення не тільки для сектору безпеки країни, а й для посилення міжнародного іміджу держави. Вищезазначене має стати одним із

пріоритетних напрямів України, оскільки формування системи є запорукою зростання економіки в довгостроковій перспективі та забезпечення суспільного добробуту країни.

Грунтовний аналіз поточної зовнішньополітичної й економічної ситуації у світі і навколо України характеризується постійними ускладненням та засвідчує поступове нарощування конфліктогенних проблем. Все очевиднішим стає той факт, що більшість зовнішньополітичних проблем для України має штучне походження та використовується як внутрішніми, так і зовнішніми політичними гравцями для стимулювання й активізації тиску.

За результатами реалізації управління структурою та стійкістю національної системи підтверджено, що системи не лише зберігають головні параметри в процесі адаптації до зовнішніх умов функціонування і критичних зрушень, а й забезпечують стабілізацію; стабілізаційні параметри розвитку залежать від набутих на попередніх етапах еволюційних і структурних ознак системи. Для національної системи процес забезпечення безпеки визначається станом стабілізаційних параметрів та зміни цих параметрів у часі.

Література:

1. Стратегія економічної безпеки до 2025 року. Економічна правда. 10.03.2021р. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2021/03/10/671791/t> (дата звернення: 21.01.2023)
2. Мелих О. Фінансова безпека держави: сутність, критерії оцінки та превентивні заходи зміцнення. Економічний аналіз. 2021. Т.20(2). С.266-272
3. Незалежна Україна в координатах сталого розвитку: Монографія / [В. В. Корнєєв, В. В. Микитенко, та ін.]. Чернігів: ЧНТУ, 2019. 770 с.

ЕКОНОМІКА ЗАМКНУТОГО ЦИКЛУ: ПЕРЕШКОДИ ВПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОГО ВИБОРУ

Н. А. КЛЄВЦЄВИЧ, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри економіки, права та управління бізнесом

Одеський національний економічний університет, м. Одеса, Україна

Наразі Україна знаходиться у перехідному етапі від лінійної до циркулярної економіки. Аналізуючи цей транзитивний стан можна зробити висновок, що темпи такого переходу є дуже повільними особливо в умовах наших євроінтеграційних устремлінь. З огляду на це розгляд проблематики впровадження циркулярної економіки, з якою стикаються українські підприємництва є дуже важливим. Перехід до циркулярної економіки несе за собою низку позитивних ефектів. Проте, не дивлячись на потенційні можливості, існують перешкоди, які стають на заваді впровадженню циркулярних механізмів до української економіки.

Аналіз таких перешкод має важливе значення для розвитку циркулярної економіки в нашій країні. З погляду органів публічного управління оцінка значимості таких перешкод необхідна як для формування ресурсоефективної державної політики, так і для виявлення важелів підвищення зацікавленості використання вторинних ресурсів. Для компаній, що концентрують або